

RPO popiera środowiska prawnicze ws. funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w obecnej sytuacji

Rzecznik Praw Obywatelskich, dr Adam Bodnar, wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o przedstawienie stanowiska ministra co do apeli wystosowanych przez środowiska prawnicze dotyczących funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w warunkach obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego.

Rzecznik zwrócił się też o udzielenie informacji czy planowane jest podjęcie inicjatywy legislacyjnej w zakresie biegu terminów procesowych i materialnoprawnych w poszczególnych procedurach.

"Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych, Zarząd SSP Iustitia, Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris zwróciły się do przedstawicieli władzy wykonawczej i ustawodawczej o wypracowanie rozwiązań ustawowych regulujących funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w okresie pandemii. Środowiska te zwróciły uwagę, że regulacje winny uwzględniać zarówno bezpieczeństwo zdrowotne obywateli, jak i konieczność zapewnienia przez państwo polskie realizacji jego podstawowych zadań, do których należy sprawowanie wymiaru sprawiedliwości." - przypomina dr Bodnar.

Zdaniem RPO, w chwili obecnej na szczególną uwagę zasługują postulaty wprowadzenia zawieszenia z mocy prawa terminów procesowych i sądowych od dnia ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego aż do dnia ogłoszenia zakończenia stanu zagrożenia epidemicznego oraz objęcie takim zawieszeniem postępowań sądowych i administracyjnych, także w zakresie zawieszenia biegu terminów doręczenia korespondencji; wypracowanie katalogu spraw pilnych, które winny być rozpoznawane w pierwszej kolejności; przyznawanie zaliczek na koszty zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych z urzędu oraz opracowanie systemu pomocy finansowej przeznaczonej dla profesjonalnych pełnomocników procesowych i obrońców, którzy z racji podejmowanych już działań popadną w kłopoty finansowe. Istniejąca sytuacja wymaga również uelastycznienia form kontaktów z sądami i urzędami w postępowaniach sądowych i administracyjnych poprzez możliwie w największym zakresie wykonywania usług/pracy w formie zdalnej (email, telefon), przy zachowaniu najwyższych możliwych standardów świadczenia pomocy prawnej.

Dr Bodnar wskazuje, że z informacji prasowych wynika, iż Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało już projekt zmian do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374) dotyczących wymiaru sprawiedliwości, m.in. opracowano katalog spraw pilnych. Przewidziano także uprawnienia dla Prezesów Sądów Apelacyjnych lub Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do wyznaczenia innego sądu powszechnego do rozpoznania sprawy, jeśli sąd właściwy nie będzie miał możliwości funkcjonowania, np. z powodu kwarantanny. Jednocześnie, Ministerstwo Sprawiedliwości miało wskazać, że zawieszenie czy ograniczenie pracy sądów oraz wstrzymanie biegu terminów procesowych i materialnoprawnych wymaga stosownej interwencji legislacyjnej.

Obecna sytuacja jest niewątpliwie wyjątkowa i wymaga podjęcia stosownych działań celem ochrony konstytucyjnych praw jednostki - czytamy w piśmie RPO. - *Brak rozwiązań ustawowych co do biegu postępowań sądowych w okresie zagrożenia epidemicznego może doprowadzić do naruszenia podstawowych praw człowieka i obywatela, chronionych przez Konstytucję RP, takich jak prawo do życia, zdrowia oraz prawo do sądu, a także wygeneruje wiele nowych spraw o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowych. Dodatkowo brak wsparcia profesjonalnych pełnomocników, pracowników wymiaru sprawiedliwości oraz sędziów niewątpliwie doprowadzi do utraty przez te podmioty zaufania do przedstawicieli władzy publicznej* - wskazuje.

[\(czytaj pismo do Prezesa NRA\)](#)

[\(czytaj pismo RPO do Ministra Sprawiedliwości\)](#)